

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců JUDr. Jana Pavlíčka a Mgr. RNDr. Jany Zaoralové ve věci žalobkyně: C [redacted] W [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] zast. JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem, se sídlem Praha 2, Sokolská 60, proti žalované: Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, IČ 00025429, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o zaplacení 500.000,- Kč, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 4. září 2014, č.j. 19 C 27/2011-246,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, kterou by měla žalovaná zaplatit žalobkyni částku 500.000,- Kč (výrok I.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).

Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobkyně původně domáhala částky 4.000.000,- Kč jako nároku na náhradu nemateriální újmy způsobené jí nepřiměřenou délkou trestního řízení vedeného Městským soudem v Praze pod sp. zn. [redacted] a vykonanou vazbu. Trestní řízení trvalo 8 let a 4 měsíce (od 3.10.2001 do 2.2.2010) a skončilo pravomocným zproštěním obžaloby. V jeho důsledku utrpěla žalobkyně psychickou i zdravotní újmu podrobně specifikovanou v žalobě. Po částečném vyloučení věci k samostatnému projednání zůstal předmětem tohoto řízení pouze nárok žalobkyně na odškodnění nemajetkové újmy vzniklé

v důsledku jejího nezákonného trestního stíhání a nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání za období od 27.4.2006 do 2.2.2010 (v částce 333.332,- Kč) a dále nárok na odškodnění nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku řízení (v částce 166.668,- Kč). U žalované svůj nárok uplatnila dne 29.7.2010, její nárok byl ale dne 26.1.2011 zamítnut. Žalovaná přitom považovala nárok žalobkyně za nedůvodný pro jeho promlčení.

Soud I. stupně se zaměřil nejprve na vyřešení otázky promlčení. K této otázce provedl relevantní listinné důkazy (uplatnění nároku u žalované, jejího negativního stanoviska s doručenkou, protokolu o veřejném zasedání Vrchního soudu v Praze ze dne 2.2.2010) a dospěl k závěru, že nárok žalobkyně je promlčen. Po citaci ust. §§ 1 odst. 1, 5, 13, 14 odst. 1, 3, § 15, 31a, 32 odst. 3 a § 35 zákona č. 82/98 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále i jen „zákon“), vzal za prokázané, že tehdejší obhájce žalobkyně se osobně zúčastnil jednání Vrchního soudu v Praze dne 2.2.2010, u kterého bylo odvolání státního zástupce proti zprošťujícímu rozhodnutí zamítnuto, trestní věc tak byla pravomocně skončena. Tohoto dne se žalobkyně dozvěděla o výsledku svého trestního stíhání, proto se od stejného dne odvíjel počátek promlčecích lhůt. Svůj nárok žalobkyně uplatnila poslední den zachovalé šestiměsíční lhůty (dne 2.8.2010) dle ust. § 15 zákona, negativní stanovisko žalované bylo žalobkyni doručeno dne 27.1.2011, rovněž v zachovalé šestiměsíční lhůtě k vyřízení nároku žalobkyně. Po dobu od 2.8.2010 do 27.1.2011 neběžela žalobkyni promlčecí doba k uplatnění nároku. Ta však podala žalobu soudu až dne 9.2.2011, po uplynutí všech lhůt. Proto další návrhy na dokazování pro nadbytečnost zamítl a žalobu pro důvodně vznesenou námitku promlčení zamítl (výrok I.). O nákladech řízení rozhodl dle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř., když žalované žádné náklady nevznikly.

Proti rozsudku podala včasné a přípustné odvolání žalobkyně. Po formální stránce vytkla soudu I. stupně, že odůvodnění rozsudku nespĺňuje náležitosti ust. § 157 odst. 2 o.s.ř., neboť v něm absentuje, které skutečnosti neměl soud I. stupně za prokázané a proč neprovedl důkazy žalobkyni navržené. V odůvodnění svého rozhodnutí se rovněž nevypořádal s argumenty žalobkyně o tom, že vznesení námitky promlčení ze strany žalované bylo jednak nedůvodné, jednak rozporné s dobrými mravy. Rozhodnutí soudu I. stupně bylo rovněž pro žalobkyni překvapivé, v rozporu se zásadou předvídatelnosti nebyla žalobkyně poučena o názoru soudu I. stupně na otázku promlčení, nebyla jí dána možnost se k těmto úvahám soudu vyjádřit. Přitom nebyly soudem I. stupně provedeny žalobkyni navržené důkazy, které byly rozhodné i pro otázku posouzení nedůvodnosti námitky promlčení a jejího rozporu s dobrými mravy. Soud I. stupně rovněž nesprávně neaplikoval některá relevantní ustanovení Úmluvy, Listiny a zákona č. 82/1998 Sb. a dalších relevantních předpisů, jiná sice aplikoval, ale nesprávně vyložil, nerespektoval i žalobkyni uváděnou judikaturu Ústavního soudu. Shrnula, že postoj žalované při vyřizování žádosti žalobkyně byl lidsky i právně nepochopitelný, nedůstojný Ministerstva spravedlnosti a v rozporu se zákonem. Z důvodů uvedených v ust. § 205 odst. 2 písm. b), c), d), e), f) a g) o.s.ř. proto navrhla změnu napadeného rozhodnutí, vyhovění žalobě a přiznání náhrady nákladů řízení. U jednání odvolacího soudu dále rozvinula své odvolání tak, že počátek běhu promlčecí lhůty dle ust. § 32 odst. 3 zákona, při zohlednění nejasného termínu zákona „skončení řízení“, nelze odvozovat od vyhlášení rozsudku Vrchním soudem v Praze, ale až od jeho písemného doručení. Polemizovala rovněž se správností zjištění dat soudem I. stupně s tím, že nebylo prokázané, že žádost žalobkyně (datovaná dnem 29.7.2010) byla doručena žalované až 2.8.2010, dle informací žalobkyně tomu bylo již dne 30.7.2010 a „příjmové“ razítko žalované v tomto považuje za nerozhodné. Datem podání žaloby k soudu přitom považuje již odeslání žaloby. Nárok žalobkyně tak promlčen není. Zdůraznila chybný postup soudu I. stupně, který

neprovedl k důkazu odškodňovací spis žalobkyně a její trestní spis, do odškodňovacího spisu jí bylo žalovanou (po vyhlášení rozsudku soudu I. stupně) odmítnuto nahlédnout. Závěrem namítla protiústavnost ust. § 36 odst. 3 zákona, který obsahuje nepřiměřeně krátkou lhůtu k uplatnění nároku na nemateriální újmu ve vztahu ke lhůtě tříleté k uplatnění náhrady škody. Dovožovala její účelovou disproporci za účelem maření naplňování smyslu a účelu čl. 6 Úmluvy, judikatury ESLP a čl. 36 odst. 3 Listiny. Proto navrhla předložit Ústavnímu soudu návrh na zrušení citovaného ustanovení a za tím účelem přerušit řízení.

Žalovaná vyvracela odvolací námitky žalobkyně a navrhla potvrzení rozsudku jako věcně správného.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně předcházejícího řízení podle § 212 a § 212a o.s.ř. a poté dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není opodstatněné. Soud I. stupně hodnotil provedené důkazy v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů podle § 132 o.s.ř. a dospěl zásadně ke správným skutkovým zjištěním.

Podle § 32 odst. 3 zákona 82/1998 Sb. se nárok na náhradu nemajetkové újmy podle tohoto zákona promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do 10 let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Vznikla-li nemajetková újma nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, neskončí promlčecí lhůta dříve, než za 6 měsíců od skončení řízení, v němž k tomuto nesprávnému úřednímu postupu došlo.

Soud I. stupně veden zásadou ekonomie řízení správně nejprve posuzoval, zda uplatněný nárok není promlčen. Tento svůj postup soud I. stupně pregnantně předestřel účastníkům v průběhu jednání, a pokud provedl z jeho pohledu podstatné důkazy týkající rozhodných dat k otázce promlčení a ostatní důkazy zamítl, nemohl být pro strany jeho postup ani výsledek sporu překvapivý. Jeho závěr o promlčení nároku žalobkyně pak má oporu v provedeném dokazování a s ohledem na správné závěry soudu I. stupně lze pro stručnost odkázat na jeho odůvodnění, ve kterém správně vymezil počátek běhu promlčecí lhůty dnem 2.2.2010. Lze zdůraznit, že žalobkyně byla zproštěna obžaloby již soudem I. stupně a před Vrchním soudem v Praze, u jednání dne 2.2.2010, bylo projednáváno odvolání státního zástupce podané v neprospěch žalobkyně. Argumentace žalobkyně, že teprve doručením písemného vyhotovení odvolacího soudu se mohla dozvědět o důvodech vedoucích k zprošťujícímu rozhodnutí je proto zavádějící, nadto v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu. Ta stanovila, že subjektivní promlčecí doba počíná běžet od okamžiku, kdy obviněnému bylo oznámeno rozhodnutí, jímž bylo trestní stíhání zastaveno (viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 96/2011).

Pokud žalobkyně namítala, že v rozhodnutí soudu I. stupně (v rozporu s ust. § 157 odst. 2 o.s.ř.) chybí, které skutečnosti neměl soud I. stupně za prokázané, lze zdůraznit, že procesní situaci před soudem I. stupně (posouzení námitky promlčení) v tomto směru zcela odpovídá odůvodnění napadeného rozhodnutí. To proto, že žalobkyně v řízení před soudem I. stupně netvrdila a neprokazovala alternativní počátek běhu rozhodných lhůt (z hlediska tvrzení tak učinila až v průběhu odvolacího řízení).

Tvrzení žalobkyně o tom, že její žádost o odškodnění byla žalované doručena již dne 30.7.2010, je z procesního hlediska nepřipustnou novotou, ke které nelze v odvolacím řízení přihlížet, neboť do koncentrace řízení nastalé před soudem I. stupně (ust. § 118b odst. 1 o.s.ř.)

žalobkyně tuto skutečnost před soudem I. stupně netvrdila a jiný okamžik doručení žádosti žalované nevyplynul ani z provedeného dokazování. Odvolací řízení přitom proběhlo v režimu neúplné apelace (ust. § 205 o.s.ř.). Rovněž tvrzení žalobkyně o tom, že žaloba je podána soudu již jejím předáním k poštovní přepravě, je nesprávné, v rozporu s ust. § 82 odst. 1 o.s.ř., neboť řízení je zahájeno dnem, kdy došel soudu návrh na jeho zahájení. Uplatnění nároku žalované nelze přitom považovat za řízení ve smyslu ust. § 82 odst. 2 o.s.ř. Na běhu rozhodných lhůt pro posouzení otázky promlčení se tak ve vztahu ke správným zjištěním soudem I. stupně ničeho nemění.

Lze zdůraznit, že žalobkyni nebránilo ničeho, aby žalobu podala ještě v průběhu zachovalé promlčecí lhůty, její marné uplynutí nelze dávat k tíži žalované. Byla to sama žalobkyně, která zvolila časový průběh uplatnění svého nároku u žalované a soudu a poslední den možné lhůty uplatnila svůj nárok u žalované. Musela si proto být vědoma i rizika, že její nárok nebude buď zcela, nebo částečně žalovanou odškodněn, a učinit proto ve vztahu k případně podané žalobě přiměřená opatření. To však žalobkyně zjevně neučinila. Poškozený, stejně jako jiný věřitel, si musí hlídat běh promlčecích lhůt tak, aby své právo ve stanovené lhůtě vykonal, tedy i uplatnil žalobu proti povinnému u soudu (viz. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2651/2010).

Z hlediska ust. § 32 odst. 3 zákona 82/98 Sb. je nutno rovněž odmítnout závěr žalované o tom, že z ústavně konformního hlediska postačí, aby žaloba navazovala na zamítavé stanovisko ministerstva, neboť opačný výklad by byl v kontextu judikatury Ústavního soudu i ESLP nemravný. Lze proto připomenout, že Ústavní soud považuje běh lhůty stanovený § 32 odst. 3 zákona ve spojení s § 35 zákona pro řádné uplatnění nároků vyplývajících z odpovědnosti státu u soudu za dostačující (rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2369/11). K samotné možnosti promlčení nároku žalobkyně v kontextu národního práva Ústavní soud již v nálezu sp. zn. I. ÚS 3438/11 konstatoval, že čl. 5 odst. 5 Úmluvy není bezbřehý a stejně jako zákon o odpovědnosti za škodu má stanovený korektiv v podobě promlčení, a to s odkazem na princip právní jistoty, tedy shledal její ústavněprávní souladnost. Nejedná se přitom o jeho ojedinělý názor (viz i jeho rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 3252/12). Argumentace žalobkyně o nemožnosti přihlídnout k námitce promlčení proto důvodná není. Z téhož důvodu odvolací soud nepovažuje ust. § 32 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. za protiústavní, nebyl proto důvod pro žalobkyní navrhovaný postup dle ust. § 64 odst. 4 zákona č. 182/1993 Sb.

Protože soud I. stupně pominul argumentaci žalované o vznesení námítky promlčení v rozporu s dobrými mravy, posuzoval v dané věci odvolací soud konkrétní okolnosti, za kterých žalovaná námitku promlčení uplatnila. K této otázce provedl k důkazu stanovisko žalované k nároku žalobkyně ze dne 26.1.2011 a k nároku manžela žalobkyně ze dne 7.2.2011. Po takto provedeném dokazování dospěl k závěru, že měl dostatek důkazů k posouzení této otázky, další dokazování proto neprováděl (zejména žalobkyní navrhovaný trestní a odškodňovací spis, výslech JUDr. Mariniho, e-mailová korespondence). Poté neshledal takové výjimečné okolnosti, které by ve vztahu k jejímu uplatnění odůvodňovaly aplikaci § 3 odst. 1 obč. zák. Zejména neshledal, že by žalobkyně promlčení svého nároku nezavinila, když nárok uplatnila u žalované až poslední možný den zákonné lhůty a žalovaná o nároku rozhodla rovněž v jí stanovené zákonné lhůtě.

Po provedeném dokazování lze uzavřít, že bez vztahu příčinné souvislosti s nárokem žalobkyně je její tvrzení, že nároky jejího manžela byly částečně odškodněny, neboť o zamítavém stanovisku ke svému nároku se dozvěděla dne 27.1.2011 (stanovisko žalované

ze dne 26.1.2011). Stanovisko žalované, kterým z důvodu průtahů v porozsudkové agendě došlo k uznání nároku jejího manžela žalovanou (kde shodně jako u žalobkyně žalovaná neshledala období nečinnosti v samotném průběhu trestního řízení, které bylo komplikováno cizím prvkem), bylo vyhotoveno až dne 7.2.2011, tehdejšímu právnímu zástupci manžela žalobkyně (odlišného od právního zástupce žalobkyně) došlo až dne 9.2.2011 (příjmové razítko „došlo“ na listině). Žalobkyně tak v době sepisu žaloby (dne 2.2.2011) nemohla znát stanovisko žalované k nároku jejího manžela, její žaloba byla doručena soudu nadto až dne 9.2.2011 (podací razítko soudu). Předchozí tvrzené telefonické sdělení žalované o důvodnosti nároku žalobkyně bylo přitom pro posouzení jejího nároku bez právního významu, neboť i pokud by bylo prokázáno, nejednalo se o písemné (konečné) stanovisko žalované ve smyslu ust. § 15 zákona 82/98 Sb.

Diskriminační postup žalované, který by měl vliv na otázku odškodnění žalobkyně a byl rozhodný pro otázku posouzení vznesené námitky promlčení v rozporu s dobrými mravy, nelze dovodit ani proto, že žádosti o odškodnění obou manželů byly různé, zpracovány různými advokáty. Jak totiž vyplývá z porovnání textu stanovisek žalované, žalobkyně u žalované neuplatnila nárok z nezákonného rozhodnutí vyjma (promlčeného) nároku z vazby. Je tak logické, že i stanoviska žalované mohla (a fakticky i byla) různá.

Tvrzení žalobkyně o následné změně pracovního zařazení pracovnice žalované K [REDAKCE] vyřizující obě žádosti o odškodnění je pouhou spekulací, bez vztahu k této věci.

Protože odvolací soud po doplněném dokazování k otázce rozporu vznesené námitky promlčení s dobrými mravy neshledal, že by rozsudek soudu I. stupně byl nesprávný, postupoval dle § 219 o.s.ř. a rozsudek soudu I. stupně ve výroku o věci samé i ve výroku o nákladech řízení jako věcně správný potvrdil.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o.s.ř. za situace, kdy procesně úspěšné žalované náklady odvolacího řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **je možno** podat dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky do dvou měsíců ode dne jeho doručení prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2, a to pouze za podmínek uvedených v ustanovení § 237 občanského soudního řádu.

V Praze dne 11. března 2015

JUDr. Marcela Kučerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Pletková Barbora